

Kuinka Gibsonin elokuva The Passion vaikuttaa arabimaissa?

Monissa kristillisissä lehdissä on kerrottu lyhyitä uutisia, kuinka arabimaissa Gibsonin elokuva on otettu innokkaasti vastaan. Tämän on ajateltu toimivan evankeliumin puolesta ja monet uskovat Gibsonin elokuvan olevan avuksi suurelle masaberätykselle arabienkin keskuudessa. Halusimme tutkia asiaa tarkemmin ja kävimme läpi sivukaupalla aiheesta kertovia uutistoimistojen ja päivälehtien, erityisesti arabilähteitä käyttäviä, tekstejä.

Arafatin on kerrottu katsoneen filmin ja vaikuttuneen siitä. Arafatin kanssa elokuvan katsonut palestiinalaisjohtajan avustaja Abu Rdeneh kuitenkin lisäsi: ”Palestiinalaiset ovat edelleen päivittäin alttiina samoille tuskille mitä Jeesus koki ristiinnaulittaessa” (AP 5.4, Sun 21.3). Verrallinen palestiinalainen, Arafatin edustajan kannanotto on pohjimmiltaan juutalaisvastainen ja elokuvan sanoma liitettiin paikalliseen poliittiseen tilanteeseen. Elokuvan Jeesus toimii symbolina palestiinalaisten kärsimyksille juutalaisten miehittäjien käsissä. Vaikka yleinen islamilaisen uskonnon ohje kieltää profeetan esittämisen elokuvissa, Jeesus-profeetta on nyt poikkeus. Arabimaat näkevät elokuvan esittämisen palvelevan omia tarkoituksiaan.

Muslimeille elokuva on suuri tapaus myös siksi, koska eräät juutalaiset tahot ovat kovin sitä vastaan. Koska juutalaiset ovat sitä vastaan, elokuva on asiallemme hyödyksi, ajatellaan toisella puolella. Israelin päärabbi Yona Metzger kirjoitti vetoomuksen paaville, jossa hän pyysi tätä julkisesti kertomaan, että juutalaisia ei pidä syyttää Jeesuksen tappamisesta. ”Monet katsojat saattavat saada sen kuvan, että juutalaiset kollektiivisesti ovat vastuussa Kristuksen ristiinnaulitsemisesta”, kirjoit-

ti rabbi. Paavin on kerrottu maininneen, että elokuva on juuri sellainen mitä todella tapahtui. Katolisen kirkon edustajat ovat sittemmin kieltäneet paavin näin maininneen, sillä ainoastaan itse paikalla ollut voisi kertoa, onko elokuva tarkalleen mukainen mitä tapahtui. Vaikka ”pyhän isän” yksi arvonimi on ”Kristuksen sijainen” maan päällä, hänkään ei ollut tapahtumapaikalla.

Rabbi Metzgerin huoli on, että filmi synnyttää antisemitismiä sekä lyhyellä, että pitkällä aikavälillä. Israelin ortodoksien uskontopuolueen Shasin johtaja Hi Yishai sanoo elokuvaa ”verikostoksi”. Tätä kirjoittaessa elokuva ei vielä ole saanut esityslupaa Israelissa. Vaikka maan elokuvataarkastamo on hyvin salliva, elokuvasta käyty juutalaiseen kohdentuva keskustelu hämmentää. Monet elokuvan nähneet kristityt pitävät juutalaisten huolta turhana. Kaikki juutalaisetkaan eivät usko, että se synnyttäisi juutalaisvihaa. Mutta onko juutalainen huoli vain turhaa paisuttelua? Juutalainen kansa tuntee veljeskansansa arabit. Raamattu kertoo juutalais- ja arabikansojen konfliktin alkaneen jo Abrahamin ajoista. Jos Gibsonin elokuva voisi olla ”Jumalan työkalu” arabimaiden herättämiseksi, sen tulisi vaikuttaa tuhansien vuosien vihaa vähentävästi.

Asian tarkastelussa on ensin ymmärrettävä, että arabimaissa ei näytetä elokuvia, jotka ovat Koraanin vastaisia. Koraanin mukaan Jumalalla ei ole poikaa, eikä muslimien tunnustama ihmisprofeetta Jeesus kuollut ristillä. Monet muslimit uskovat, että ristille joutui Hänen sijastaan Juudas, jota monet muslimit pitävät petturijuutalaisen perikuvana. Koska Gibsonin elokuva on saanut armon arabimaiden elokuvataarkastajien käsissä, se johtuu siitä, että elokuvaa voidaan tulkita muutenkin kuin juutalais/kristilliseltä pohjalta.

AP-uutistoimisto välitti arabitoimittaja Nadia Abou El-Magdin raportin. ”Hanan Nsour, hunnutettu 21-vuotias muslimi Jordaniassa tuli ulos ”The Passion of the Christ”-näytännöstä silmät kyynelissä ja julkatoi todistuksenaan, että Gibsonin elokuva ”paljastaa juutalaisten valheet”. Toivon, että kaikki ihmiset kaikkialla kääntyvät juutalaisia vastaan”.

H-Magdi mainitsee, että Kuwaitin islamilainen papisto on hyvin tarkka siitä, että islamilaisen uskonnon profeetasta ei saa tehdä kuvaa. Mutta nyt Jeesus on poikkeus, koska elokuva ”paljastaa juutalaisten rikokset Kristusta vastaan”, sanoi ajatolla Mohammed Baqer al-Mehri. Jordaniassa kovan linjan islamilaisjohtaja Hamza Mansoor sanoi: ”Juutalaiset ovat järkyttyneet elokuvasta, koska se paljastaa heidän rikoksensa profeettoja, uudistajia ja kaikkia, jotka ovat eri mieltä kuin he, kohtaan.”

Egyptissä, Al-Azhar yliopistossa, maansa elokuvataarkastajiaakin neuvova sheikki Abdel Zaher Mohammed Abdel-Razeq mainitsi: ”Ymmärrän, että elokuva kertoo Kristuksen 12 viimeisestä tunnista ja tähän

liittyvät kristityt ja juutalaiset. Muslimeilla ei ole asian kanssa mitään tekemistä.” Koraanissa sanotaan 4:157: ”ja sanoivat: ’Me olemme toisesta surmanneet Messiaan, Jeesuksen, Marian pojan, Jumalan lähettilään - mutta he eivät olleet surmanneet eivätkä ristiinnaulinneet häntä, vaan siltä vain näytti heistä, ja ne, jotka siitä kiistelevät, ovat itsekin epätietoisia: heillä ei ollut varmaa tietoa, vaan he kehittivät ainoastaan oletuksia. Todellisuudessa he eivät ole surmanneet häntä’ (lopullisesti)”.

Reutersin raportti Gazan alueelta kertoo, kuinka monet palestiinalaiset filmin nähneet toivovat sen synnyttävän vihaa juutalaisia vastaan maailman joka puolella. Hanna Anton: ”Me uskomme Jeesuksen kärsineen elämässään juutalaisten taholta enemmän, kuin mitä elokuva kertoo.”

Miral Fahmy, jonka asemapaikka on Dubai, raportoi Reuters-uutistoimistolle. Hänen apunaan ovat olleet arabireportterit Haitham Haddadin Kuwaitissa, Dina al-Wakeel Jordaniassa, Lina Attalah Egyptissä, Mariam Karouny Libanonissa ja Dala Saadeh Ramallahissa. Egyptiläisen elokuvakriitikon Mahmoud Darwishin mielipide: ”Sensuroijat (arabimaissa) ajattelevat elokuvan olevan antisemitistinen ja siksi kohtelevat sitä eri tavoin kuin yleensä.” Palestiinalainen pappi Iyad Tval sanoo palestiinalaisten haluavan nähdä elokuvan, koska juutalaiset ovat sitä vastaan. Jordaniassa, jossa asuu paljon palestiinalaisia, monet elokuvan nähneet lähtivät teatterista silmät kyynelissä, mutta juutalaisvihaa uhkuen. ”Hokuva ei ole islamin mukainen ja jos poliittinen ilmasto ei olisi sitä mitä se on, filmiä ei näytettäisi”, sanoo analyytikko Moghazy al-Badrawy.

Ann Rodgers kirjoittaa Yhdysvalloissa, Pittsburg Post-Gazetessa paikallisten arabiopiskelijoiden mielipiteitä elokuvasta. Hän kertoo arabiopiskelijoiden yllättyneen siitä, että arameankielinen sana Jumala kuulosti samalta kuin arabikielen Allah. Eräs muslimineito sanoi: ”Tässä Jeesus kutsuu Jumalaa, on olennaista, että hän on Allah.” Moni opiskelija liitti Jeesuksen sanomat lauseet islamin teksteihin.

”Hän olisi yhtä hyvin voinut siteerata Koraania”, sanoi Mogahed niminen muslimiopiskelija.

17-vuotias Ranim Khalifa muistuttaa: ”Islamissa emme usko, että hän lopulta joutui ristille.” Muslimit uskovat, että Jeesus rukoili Getsemanessa Jumalaa säästämään hänet kuolemasta ja niin Jumala otti hänet suoraan taivaaseen. Ei ristiä, ei ylösnousemista, vain taivaaseen astuminen. Islam opettaa, että Jumala vaikutti Jeesuksen vihollisiin niin, että nämä uskoivat tappaneensa hänet. Kuten edellä mainittiin, yleinen uskomus on, että Juudas ristiinnaulittiin Jeesuksen sijaan. Khalifa kertoo elokuvan katsojien kristittyjen ystäviensä tulleen lohdutetuiksi hänen kerrottuaan

islamilaisten näkemyksen asiasta. ”Tavallaan he kokivat helpotusta, kun Jeesusta ei kidutettu elokuvassa näytetyllä tavalla.”

17-vuotias Zahra Mirnajfi vertasi elokuvan Jeesuksen kärsimystä profeetta Muhammediin. ”Tämä tapahtui, koska Jeesus uskoi Jumalaan. He (juutalaiset) vainosivat häntä, koska hänen uskomuksensa olivat erilaisia, kuin tuon ajan ihmisillä yleensä.” Islamin mukaan kaikki profetat joutuvat vainon kohteiksi ja siksi Muhammediakin hakattiin ja pidettiin nälässä, koska ”hän opetti samaa sanomaa, kuin Jeesus”. Eräs toinen muslimiopiskelija sanoi: ”Kun katsoimme koko filmin ajan kestävästä kidutuksesta ja nöyryydestä, ymmärsimme, että kidutettu henkilö ei ollut Jeesus.” □

MEMRI, The Middle East Media Research Institute, listaa monia arabimedian kertomuksia elokuvaa ja sen tarkoitusta koskien. Muutama esimerkki:

- Päivälehti Akhbar Al-Khaleej, Bahrain: Raamatun evankeliumit on vääristelty kristittyjen pappien toimesta ja siksi on ristiriita Raamatun ja Koraanin kertomuksen välillä koskien Jeesuksen kärsimystapahtumia.
- Egyptin hallituksen virallinen päivälehti Al-Ahram: ”(Hokuva) on rohkea haaste juutalaisten poliittista, rahallista ja mediavaltaa vastaan. He ovat menestyneet korottamalla itsensä kaikkien historian aikana tekemiensä rikosten yläpuolelle, mukaan lukien, kun he pesivät kätensä Kristuksen veressä...” Artikkelissä mainitaan, kuinka elokuvassa näytetty paholainen tulee aina kuvaan mukaan juutalaisten takana. Ei roomalaisten, vaan aina murhanhimoisten juutalaisten ja heidän pappiensä takana. ”Tämä on Mel Gibsonin selvä ja rohkea viesti, jota ei tarvitse selitellä.”
- Saudilehti Sayyidat: Artikkelissä mainitaan, että arabit ovat aina uskoneet juutalaisten ylivaltaan Hollywoodin elokuvatuotannossa. ”Kuitenkin, ’The Passion’ paljastaa aivan muuta... Jos juutalaiset pitäisivät ehdotonta valtaa... heitä vastaan suunnattua filmiä ei olisi tuotettu...”
- Iontoolainen arabilehti Al-Hayat: Artikkelissä liittää elokuvan palestiinalaisten tilanteeseen ja nimittää Ariel Sharonin murhaajaksi. ”Matteuksen evankeliumissa ylimmäinen pappi Käifas sanoo roomalaiselle kuvernöörille Pilatukselle: ...’läpä hänet ja tulkoon hänen verensä meidän ja lastemme päälle’... Sharon on toinen Käifas ja hänet, ei Mel Gibson, tulisi tuomita.”
- Qatarissa paikallinen elokuvayhtiön johtaja Abd Al-Rahman sanoi: ”...tässä on todiste, että sionistinen lobbaus on rasistista. Se on erossa muista, joita kutsutaan pakanoiksi, ja se pitää muita itseään alempina. Siksi sionistiryhmät kampanjoivat filmiä vastaan väittäen sen olevan antisemitistinen.” Hän jatkaa, ettei filmi kuitenkaan esitä kaikkia juutalaisia Jeesuksen tappajiksi. ”Hokuvan katsominen, kristityltä näkökannalta, ei vaikuta yhtenkään muslimin uskoon. Päinvastoin, elokuva voi todistaa islamilaisten näkemyksen puolesta, sillä eräät sen kohtaukset vahvistavat epäilyjä, ettei Jeesus kuollutkaan ristillä.”

Cliko juutalaisten huoli filmin synnyttämistä reaktioista sittenkään aivan turhaa?